

Udsigt til faldende priser på verdensmarkedet i resten af 2014

Dette notat beskriver udviklingen på mælke markedet i 2014 indtil nu, ligesom det samtidig ser på den forventede udvikling i resten af 2014. Det konkluderes, at det er tid til at indstille sig på faldende priser. Promilleafgiftsfonden for landbrug

Sammendrag

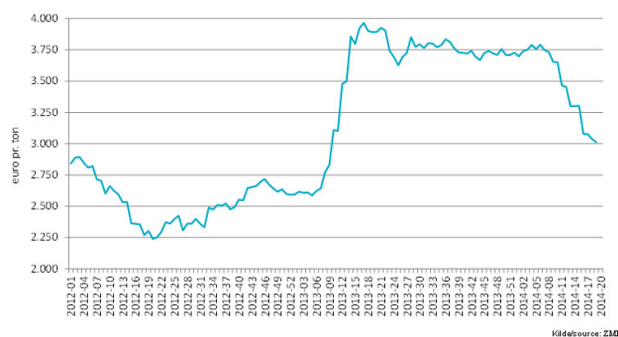
Stigende produktion, større udbud af mælk på verdensmarkedet og aftagende vækst i efterspørgslen har fået mælkeprisen til at falde. Der er udsigt til yderligere fald – men umiddelbart er der ikke noget, der tyder på meget dramatiske fald. Dog skal man huske, at mælke markedet er særdeles følsomt overfor vejrforholdene og derudover kan situationen omkring Ukraine og Rusland også få betydning, da Rusland er en vigtig importør af mejeriprodukter.

Indledning

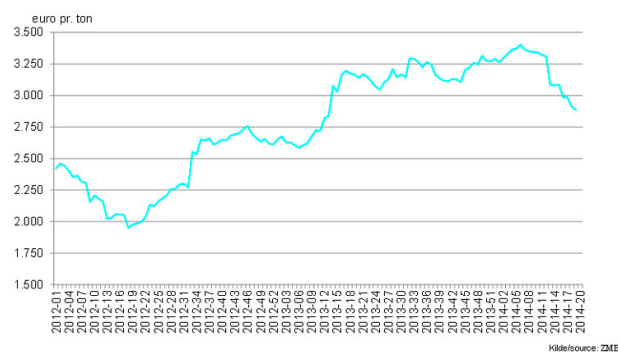
Efter næsten 12 måneder med stærkt stigende priser på mælk, vendte udviklingen i starten af maj, hvor Arla sænkede mælkeprisen med godt 11 øre. Arla nævner, at yderligere prisfald er sandsynlig. Dette notat beskriver udviklingen i produktionen i de vigtigste mælkeproducerende regioner, ligesom der ses på udviklingen i udbuddet og efterspørgslen på verdensmarkedet. Notatet giver indikation af, hvordan mælkeprisen formentlig vil udvikle sig i resten af 2014 og hvorfor. Notatet er blandt andet, men ikke udelukkende, baseret på Rabobanks seneste analyse af mælke markedet.

Stærkt stigende priser er afløst af fald

De seneste 12 måneders stærkt stigende priser er afløst af fald, mest udtalt er indtil nu faldet i priserne på mælkepulver (se figur 1 og 2). Det er der ikke noget udsædvanligt i, da ændringerne på markedet typisk først slår igennem på pulverpriserne. Retningen er dog også nedadgående for smør og ost, omend udviklingen ikke er helt så tydelig.

Figur 1. Udviklingen i verdensmarksprisen på sødsmålkpulver (kilde: ZMB).

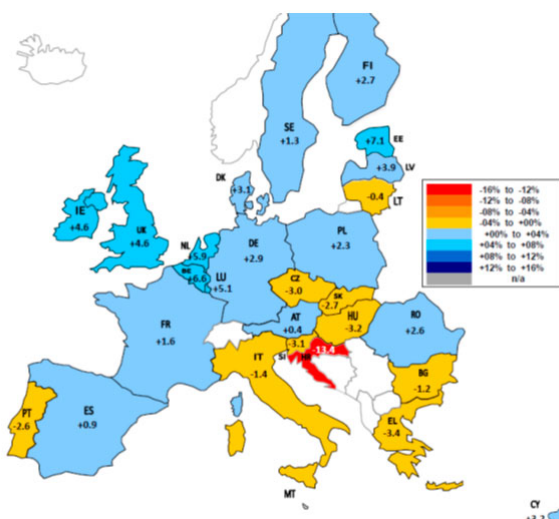

Figur 2. Udviklingen i verdensmarksprisen på skummetmælkpulver (kilde ZMB).

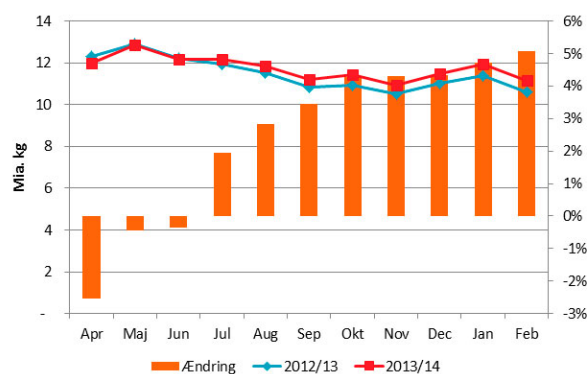
Priserne på den newzealandske mælkebørs GDT er faldet siden medio februar. Priserne faldt på den seneste børs (den 6. maj). Prisfaldet var dog kun på 1,1 %, og dermed noget mindre end prisfaldene i slutningen af marts og starten af april. Samtidig er det værd at bemærke, at prisniveauet med en pris på knap 4.000 \$ pr. ton sødsmålkpulver fortsat er højt i et historisk perspektiv. Prisniveauet svarer således til niveauet for godt et år siden.

De stærkt stigende mælkepriser har fået producenterne til at øge produktionen

De stærkt stigende mælkepriser kombineret med faldende foderpriser har fået de europæiske producenter til at øge produktionen. Samtidig har vejrforholdene i Europa siden sommeren 2013 været noget nær optimale for mælkeproduktion, når der sammenlignes med året før. Et godt bytteforhold og gode vejrforhold er derfor årsag til stigningerne vist i figur 3.

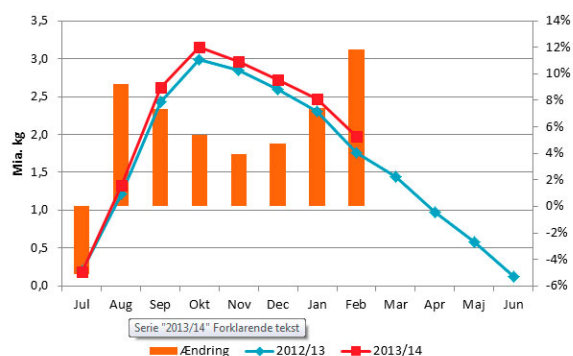
Figur 3. Udviklingen i mælkeproduktionen fra april 2013 til februar 2014 i forhold til samme periode året før (kilde EU).

Figur 4. Mælkeproduktionen i 2012/13 og 2013/14 samt ændringen i forhold til samme måned året før (kilde EU).

I februar 2014 lå produktionen hele 5 % over niveauet året før. Februar er den seneste måned, som EU har statistik fra, men stigningerne i produktionen er fortsat i mange af de store lande (Tyskland, Frankrig og UK) i de efterfølgende måneder.

Det er ikke kun EU, der har øget produktionen. New Zealand, verdens største aktør på verdensmarkedet, har ligeledes øget produktionen i forhold til for et år siden (se figur 5).

Figur 5. Udviklingen i den newzealandske produktion i 2012/13 og 2013/14 samt ændring i forhold til samme måned året før.

Den newzealandske produktion har i 2013/14 (frem til og med februar) været 6,6 % højere end for et år siden. Da New Zealand var ramt af tørke i foråret sidste år, ville produktionen her i slutningen af sæsonen have været markant højere sammenlignet med sidste år.

USA, Australien og Argentina er andre betydende aktører på verdensmarkedet, omend deres betydning er noget mindre end EU's og New Zealands. USA er med en markedsandel på 25 % en betydende aktør på markedet for skummetmælkspulver, mens Argentina med en markedsandel på 10 % har nogen betydning for markedet for sødmælkspulver. Australiens markedsandel varierer mellem 5-8 % af verdensmarkedet indenfor de forskellige produktkategorier.

De amerikanske producenter har ligesom deres europæiske kolleger oplevet, at bytteforholdet er blevet forbedret. I øjeblikket er bytteforholdet historisk højt især som følge af markante stigninger i mælkeprisen. Alligevel har mælkeproduktionen i USA kun været 1 % højere fra april 2013 til marts 2014 sammenlignet med året før. Det skyldes blandt andet en usædvanlig kold vinter, som har haft negativ indvirkning på produktionen i Midt-Vesten.

Australiens mælkeproduktion har fra juli 2013 til marts 2014 været 1,4 % lavere i forhold til samme periode året før. Dog har produktionen siden december 2013 ligget 2,4 % højere end for et år siden. Tørke kombineret med vedvarende høje foderpriser er de væsentligste årsager til, at

produktionen fra juli til december lå væsentligt under niveauet for et år siden.

Argentina er den sidste større aktør på verdensmarkedet. Her lå produktionen i fjerde kvartal 2013 ifølge Rabobank 5 % over niveauet året før. Samtidig steg produktionen med 6 % fra januar til februar i 2014. Den primære årsag til stigningen i produktionen er gode vejrforhold.

Stigningerne i produktionen har resulteret i stigende udbud på verdensmarkedet

New Zealand eksporterer over 90 % af sin mælkeproduktion. Når produktionen stiger, medfører det derfor samtidig til større udbud på verdensmarkedet. Da New Zealand er den største aktør på verdensmarkedet, har ændringer i den newzealandske produktion meget stor betydning for udbuddet og dermed priserne på verdensmarkedet. EU er den næststørste aktør. EU eksporterer imidlertid modsat New Zealand kun ca. 10 % af sin produktion. Den resterende del afsættes på EU's hjemmemarked. Den hjemlige efterspørgsel har dog stået meget i stampe ovenpå finanskrisen i 2008, og derfor er den stigende produktion de seneste måneder blevet afsat uden for EU.

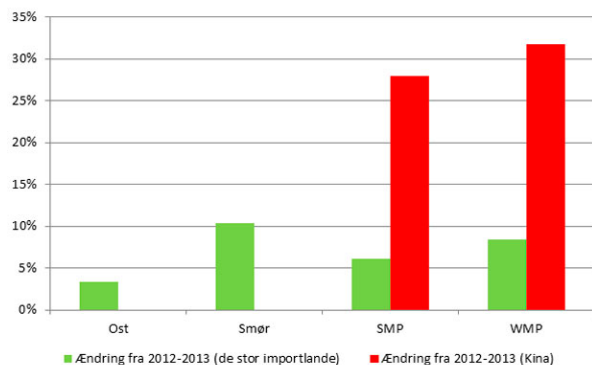
USA har i de forgangne 12 måneder kun øget produktionen med 1 %. Alligevel er den amerikanske eksport steget markant, fordi man har benyttet de høje prisniveauer til at sælge ud af sine lagre.

Argentina er kendetegnet ved store økonomiske udfordringer i form af en galopperende inflation og en voldsom devaluering af den argentinske peso. Den argentinske regering forsøger at kontrollere de argentinske fødevarerpriser ved at kontrollere eksporten i form af udstedelse af eksportlicenser. Hvis produktionen stiger, og regeringen samtidig ikke tillader eksport, må den ekstra mængde afsættes på hjemmemarkedet. Det øgede udbud vil – forudsat at efterspørgslen er stabil – føre til, at priserne holdes nede. På det seneste har Argentina undladt at give tilladelse til eksport.

Stærk kinesisk efterspørgsel årsag til stigende priser

Selvom udbuddet er steget på verdensmarkedet, har efterspørgslen været endnu større, og det har fået priserne til at stige. Det er i helt overvejende grad Kina, der har trukket efterspørgslen. Den stigende kinesiske import er forårsaget af, at den kinesiske mælkeproduktion ikke er steget nær det, som man havde forventet. Dårlige vejrforhold har ifølge det amerikanske landbrugsministerium (USDA) været en væsentlig årsag til, at produktionen ikke er steget så meget som forventet. Kort sagt har den voldsomme stigning i Kinas import været drevet af lavere hjemlig produktion snarere end en uventet markant stigning i de kinesiske forbrugeres efterspørgsel efter mejeriprodukter.

Figur 6 viser stigningen i importen af mejeriprodukter fra 2012 til 2013. Figuren vedrører de store importlande og samtidig viser den også stigningen i den kinesiske import.

Figur 6. Ændring i importen blandt de største importlande henholdsvis Kina.

Kinas andel af de store importlandes import af sødmælkepulver var på 48 % i 2012. I 2013 steg andelen til 58 %. Tallene understreger den meget store betydning, Kina har for prisudviklingen på verdensmarkedet for mælkepulver. For skummetmælkepulver steg den kinesiske andel af importen fra 16 % til 19 %.

Opgørelser fra EU viser, at den kinesiske import af sødmælkepulver fra januar til februar lå knap 77 % over niveauet sidste år!

Forventninger til resten af 2014

EU's mælkeproduktion forventes også at være højere i andet halvår sammenlignet med året før, men man kan dog ikke vente den samme positive effekt af gunstige vejrforhold, som man så i 2013. Derudover tyder meget på, at mælkeprisen vil falde, hvorved bytteforholdet vil være knap så positivt, som det man har set i starten af 2014. Rabobank forventer i deres seneste prognose, at produktionen vil være 1 % højere i 2. halvår sammenlignet med året før. Det betyder samtidig, at væksten i EU's eksport vil være knap så kraftig.

Den amerikanske produktion forventes derimod at stige væsentligt mere i det kommende halvår sammenlignet med året før. Rabobank forventer en stigning i produktionen på 3 % i forhold til året før. Den seneste rapport fra det amerikanske landbrugsministerium fra april forudsiger en stigning på 2,4 %. Denne forudsiger samtidig, at den amerikanske mælkeproduktion vil stige med knap 3 % i 2015.

Til trods for, at der forventes en kraftigere stigning i produktionen i andet halvår af 2014, vil den amerikanske eksport ikke stige tilsvarende, da den amerikanske eksport allerede har været høj som følge af nedbringelsen af deres lagre.

I New Zealand starter en ny sæson i 2. halvår af 2014. Der forventes en moderat vækst i produktionen, som primært vil være drevet af, at landmænd fortsætter med at lægge om til mælkeproduktion samt en fortsat høj mælkepris, der dog vil være lavere end den exceptionelt høje pris i starten af 2014.

Der ventes også moderate stigninger i produktionen i Argentina og Australien. Som allerede nævnt vil den argentinske eksport afhænge af, i hvilket omfang regeringen tillader eksport.

Med hensyn til efterspørgslen ventes den kinesiske efterspørgsel fortsat at stige, men væksten i efterspørgslen vil formentlig være aftagende. Rabobank forventer således, at den kinesiske produktion, ovenpå en lille nedgang i første halvår af 2014, vil stige en smule i 2. halvår blandt andet som følge af bedre vejrforhold i forhold til året før samt, som følge af bedre afkast ved mælkeproduktion og som følge af den fortsatte etablering af store produktionsanlæg til mælk køer.

Den kinesiske regering giver stadigvæk økonomisk støtte til mælkesektoren for at øge produktionen. Det sker ved at give avlsstøtte. Det indebærer støtte dersom køerne insemineres. Der gives støtte til to strå, og støtten omfatter stort set alle kinesiske køer inklusive bøffelkøer og simmentalerkøer. Ved inseminering af bøffelkøer gives der endda støtte til tre strå.

Kina har, som bekendt, haft problemer med fødevarer kvaliteten. Derfor har myndighederne indført nye kvalitetsstandarder. Mange forventer, at det vil føre til, at de små bedrifter vil forsvinde, og at produktionen i stigende grad vil føres over på meget store bedrifter – typisk med flere tusinde køer. Kinas mælkeproduktion vil i de nærmeste år i høj grad afhænge af, i hvilket omfang det lykkedes de store bedrifter at kompensere for den forventede nedgang i produktionen på de mindre bedrifter.

Den ekstremt store kinesiske efterspørgsel og de meget høje priser har presset de andre importlande. Med udsigt til en knap så stærk kinesisk

efterspørgsel og lidt lavere priser, er det meget tænkeligt, at disse landes import vil stige. Det gælder landene i Nordafrika, Mellemøsten og Sydøstasien. Det store spørgsmål er, hvor meget priserne skal falde, før disse lande for alvor vender tilbage.

Rusland er en anden vigtig importør af mejeriprodukter – ikke mindst for EU. Rusland vil stadigvæk være kendetegnet ved, at forbruget er større end den hjemlige produktion. Og ud fra det vil Rusland have behov for at importere, men aftagende økonomisk vækst i Rusland – også før Ukraine krisen – kombineret med Ukraine-krisen, skaber usikkerhed omkring størrelsen af den russiske import.

Forventninger til priserne i 2. halvår 2014

Rabobank forventer, at priserne på mejeriprodukter vil falde i 2. halvår af 2014. Dog forventer man ikke meget dramatiske fald i priserne. Det begrundes med strukturelle forhold og behovet for at fylde lagrene op samt en vedvarende stigning i efterspørgslen.

Mælke markedet er dog præget af relativ stor usikkerhed, både fordi en meget lille andel af produktionen omsættes på verdensmarkedet, og fordi udbuddet til verdensmarkedet er følsomt overfor ændringerne i vejrforholdene. Derudover dominerer få lande efterspørgslen. Rabobank high-lighter derfor samtidig de forhold, som kan føre til, at det forventede fald i verdensmarkedspriserne bliver større henholdsvis mindre end forventet.

Det taler for, at faldet i verdensmarkedspriserne bliver mindre end forventet

- Det vil kræve et fortsat stort udbud i forårsmånederne, hvis priserne skal aftage i den nærmeste fremtid. Dårligere vejrforhold i USA eller EU vil medføre et stramt marked og afholde priserne fra at falde.
- Hvis den kinesiske mælkeproduktion fremfor at stagnere ligefrem falder i 2014, vil Kinas import stige, hvilket vil fastholde priserne på et højt niveau.
- Hvis Argentinas stop for udstedelse af eksportlicenser fortsætter, vil det betyde mindre mælk på eksportmarkedet og ligeledes holde priserne oppe.

Det taler for, at faldet i verdensmarkedspriserne bliver større end forventet

- Hvis Ruslands import af mejeriprodukter aftager som følge af nedgang i økonomien og/eller som følge af krisen i Ukraine, vil det bevirke større fald i priserne
- Andre importører kommer ikke tilbage på markedet med samme kraft som forventet. Det bevirker, at efterspørgslen ikke vil være så stor som forventet, og som følge deraf falder priserne yderligere

Opsamling

Efter en lang periode med stigende mælkepriser, som har ført til historisk høje priser, er der nu udsigt til, at markedet vender, og at priserne på verdensmarkedet vil falde. Årsagen er stigende udbud af mælk til verdensmarkedet kombineret med forventning om aftagende vækst i efterspørgslen. For producenterne er det derfor vigtigt at forberede og indrette sig på faldende priser i de kommende måneder.